

ordnet niveau, og at det er forudsætningen for, at man på virksomhedsniveau kan indgå en aftale om en mere smidig tilrettelæggelse af sundheds- og sikkerhedsarbejdet. Man kan altså ikke indgå en aftale på den enkelte virksomhed, medmindre der er en organisationsaftale. Hvis der ikke er en organisationsaftale, er det lovens bestemmelser, der er gældende, og de går altså ud på, at der ikke kan tilrettelægges en så fleksibel sikkerhedsarbejdsordning, som lovforslaget lægger op til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 155: Forslag til lov om seniorydelse.

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 30/1 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Arbejdsministerens forslag om en seniorydelse kan virke som et lille lovforslag, der ikke koster særlig meget, og som der ikke umiddelbart forventes den store virkning af, og det vil sige, at ikke så mange personer vil bruge den.

Men selv om det virker lille, kan det godt gå hen og blive et ikke helt uvæsentligt bidrag til et af de store projekter i velfærdssamfundet Danmark, nemlig det projekt, der handler om, at der skal være plads til alle på det danske arbejdsmarked. Og skal der være plads til alle på det

danske arbejdsmarked, er der en række ting, vi skal have skruet lidt anderledes sammen.

F.eks. skal vi gøre en del for at skabe nogle reelle muligheder for og skabe tillid til, at mennesker, hvis erhvervssevne og funktionsevne ikke er på toppen længere, alligevel kan få lov til at være sammen med andre på en arbejdsplads, og det vil igen sige, at vi skal begynde at bruge 50/50-ordningerne og 1/3-ordningerne i skånejob noget mere og dermed få både virksomhederne og de mange medarbejdere på virksomhederne, der ikke har disse problemer, til at gå ind for, at der også skal være plads til dem, der ikke helt har evner til at udfylde et almindeligt job.

Skal der hos den enkelte, som er lidt svagt placeret, efterhånden som årene er gået – massearbejdsløsheden har måske været en del af den pågældendes liv – være tillid til, at vedkommende kan begive sig ind i sit tredje arbejdsliv med et aktivt arbejde og ikke bare en passiv overførselsindkomst, skal han eller hun også have tillid til, at selv om man er fyldt 60 år, kan man alligevel godt gøre nogenlunde det samme som andre, der ikke har været udsat for den samme slitage på deres arbejdsevne, og det er her, lovforslaget om en seniorydelse træder ind.

Når man er i en 50/50-ordning, når man bliver 60 år, skal det med andre ord være muligt at kunne gå ud til noget, der stort set svarer til efterlønnen. Man vil nemlig normalt ikke have efterlønsadgang, når man har været i støttet beskæftigelse, og det er så den adgang, der skabes ved, at der indføres en parallel ordning, og det synes vi er yderst sympatisk, for vi tror, det også kan bidrage en smule til, at der kommer mere gang i beskæftigelsen, at der – når det er nødvendigt – gives lidt støtte til mennesker, som er fyldt 50 år.

Det er nemlig bemærkelsesværdigt, at ledigheden blandt dem, der er over 50 år, ikke falder mærkbart, og det er især bemærkelsesværdigt, at selv om Danmark i et internationalt perspektiv er inde i en næsten sensationel beskæftigelsesudvikling, kan vi stort set ikke få den til at nå dem, der er fyldt 50 år, og det er et alvorligt problem. Det er faktisk mere alvorligt end så mange andre af de problemer, der nævnes i debatterne om, hvad man skal gøre ved de mennesker, der enten er på vej ud af eller som allerede er trådt helt ud af arbejdsmarkedet. Vi skal have fat i det grundlæggende, og det er i den sammenhæng, dette lovforslag har vores fulde sympati, for det

er en lille nødvendig brik i en stor sammenhæng, hvor vi endnu har det meste foran os, men som vi nu har taget hul på.

Helge Sander (V):

Regeringen har tidligere ytret ønske om her i landet at få indført en offensiv arbejdsmarkeds-politik. Med det fremsatte lovforslag om senior-rydelse synes regeringen imidlertid at trække i den stik modsatte retning, og det er uheldigt, at der nu tages et skridt til at etablere endnu en passiv indkomstoverførselsordning oven i de mange andre, der i forvejen eksisterer. Der er i stedet behov for at reducere antallet af passive ydelsesmodtagere og slet ikke for at forøge det.

Forslaget betyder, at personer, der allerede har mistet deres dagpenge- og efterlønsret på grund af en nedsat erhvervsevne, flyttes tilbage til forsikringssystemet ved hjælp af en form for efterlønslignende ydelse. Der knyttes altså en tilbagetrækningsydelse til stillinger med offentlige tilskud.

Men aftalebaserede skånejob, der er oprettet på baggrund af de sociale kapitler i overenskomsterne, vil efter forslaget ikke give ret til en seniorydelse, og det vil medføre, at der ikke længere vil blive oprettet aftalebaserede skånejob, og de sociale kapitler i overenskomsterne vil således blive stærkt undermineret, og ansvaret for at sikre de skånejob, som der er generel enighed om at der er brug for i årene fremover, vil derfor også forskydes væk fra en aftalebaseret.

Jeg vil derfor spørge arbejdsministeren, om det ikke er rigtigt, at såfremt man får offentlige tilskud til et skånejob, kan man få en offentligt finansieret seniorydelse, mens man ikke kan få en offentligt finansieret seniorydelse, hvis man ikke får offentlige tilskud til et skånejob. Det synes vi er ret centralt.

Med dette forslag sender regeringen forkerte signaler både til arbejdsgiverne og til arbejdstagerne: Arbejdsgiverne opfordres ikke til at tage et ansvar i forbindelse med udviklingen af en offensiv seniorpolitik, for de opfordres hverken til at etablere eller til at fastholde de pågældende medarbejdere i skånejob. Og arbejdstagerne er endnu en gang vidner til tiltag, der ikke fremmer deres muligheder for en aktiv tilværelse på arbejdsmarkedet, for de mennesker, der har en såkaldt nedsat erhvervsevne, er absolut ikke uden evner; det kan ikke fremhæves klart nok. For ældre har en erfaring, som ikke kan undværes på arbejdspladserne, og det er jeg overbevist

om at arbejdsgiverne gerne vil erkende; men de har brug for, at Folketinget giver dem bedre arbejdsbetingelser. Vi har altså brug for en aktiv seniorpolitik på ældreområdet og ikke en passiv forsørgelsespolitik.

Det drejer sig om at skabe et fleksibelt arbejdsmarked, og vi skylder de over 50-årige medarbejdere ikke at forfalde til de lette løsninger. I stedet for seniorydelse, efterløn og overgangsydelse har denne gruppe af arbejdstagere brug for, at arbejdsgiverne opfordres til at fastholde denne type medarbejdere. Og vi skal som politikere være bedre til at udstikke rammerne for fastholdelsen af denne gruppe arbejdstagere, og rammerne er ikke etablering af endnu en passiv overførselsindkomst, som i lighed med efterlønnen meget let kan eksplodere, for det kan samfundsøkonomien ikke bære, og det gavner ikke denne gruppe af svage arbejdstagere.

Helt konkret mener vi, at det drejer sig om at indskrive sociale kapitler i de overenskomster, som virksomhederne generelt indgår med deres medarbejdere, således at aftaler om job på særlige vilkår bliver en integreret del af virksomhedernes personalepolitik.

Venstre vil nemlig meget gerne lade ældrepolitikken blomstre, og det er derfor, vi stemmer nej til dette lovforslag.

(Kort bemærkning):

Jan Petersen (S):

Det lød på hr. Helge Sander, som om forslaget er et forslag om en ny overførselsindkomst.

I politisk retorik kan man jo lægge den vinkel, man vil, uanset om der er forbindelse til det, der står i forslaget, eller ej, og det er det, der er sket her. Men det udløser et nødvendigt spørgsmål til hr. Helge Sander, for jeg forstod faktisk indlægget sådan, at hvis vi gjorde noget for at få flere til at anvende 50/50-ordningerne, når de pågældende ikke opnår førtidspensionsadgang, men har en eller anden grad af nedsat funktionsevne, ville det hindre, at de overenskomstbaserede skånejob kunne udvikle sig.

Forestiller man sig i Venstre, at vi skal reducere ambitionsniveauet i de støttede skånejob? Er det det, man foreslår? Så vil jeg anbefale hr. Helge Sander at tale med sine kolleger i Socialudvalget, for der lyder dér, så vidt jeg ved, helt andre toner. Der er man også med på en offensiv anvendelse af skånejobstrategien og 50/50-ordningerne.

Og set i den sammenhæng kunne man faktisk forestille sig, at vi kunne få ekstra tryk på netop

anvendelsen af 50/50-ordninger i de tilfælde, hvor ustøttede, overenskomstbaserede skånejob ikke er tilstrækkelige. Det er det, der er vores ambition, og jeg tror, hr. Helge Sander skal tale med sine kolleger i Socialudvalget.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg synes, hr. Jan Petersen anvendte et ord, jeg meget gerne vil fremhæve, nemlig »ambitionsniveau«.

Jeg må tilstå, at da forslaget blev lanceret i forlængelse af arbejdsministerens initiativer på området, havde vi faktisk forestillet os, at der kom et forslag, der virkelig satsede på at løse nogle af de problemer, vi har i dette område for de over 50-årige. Men jeg synes netop, at ambitionsniveauet er alt, alt for ringe, og at man i stedet skulle have satset på nogle af de ordninger, vi anser for at være endnu bedre, uanset om vi er medlem af Socialudvalget eller Arbejdsmarkedsudvalget. Det er ting som delpension og delefterløn og den slags, som på en mere normal måde kan fastholde medarbejderne på arbejdsmarkedet, både som 50-årige og også gerne, når de er over 60.

Hr. Jan Petersen kan ikke bortforklare, at dette forslag er et skridt i retning af, at vi øger incitamentet til, at flere vil gå på overførselsindkomst, i hvert fald når de bliver 60 år. Det er ikke Venstres mål, uanset om vi er socialudvalgsmedlemmer eller arbejdsmarkedsudvalgsmedlemmer, så derfor vil jeg gerne fastholde hr. Jan Petersen på udtrykket »ambitionsniveau«. Det drejer sig om, at maksimalt 2.200 mennesker kan komme i betragtning, og at vi burde have noget, der rakte meget, meget længere.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

At beskæftige sig med regeringens og i hvert fald for mit eget vedkommende Socialdemokratiets ambitionsniveau kræver, at man ser tingene i sammenhæng, og det er ikke rimeligt at fastslå, at dette forslag er udtryk for et lavt ambitionsniveau.

Hr. Helge Sander ved udmærket, at diskussionen om seniorpolitik med de mange andre elementer, der indgår i den, har vi foran os, når overenskomstforhandlingerne er overstået, og hr. Helge Sander ved også udmærket, at regeringen har trepartsdrøftelser om den.

Det er jo ikke sikkert, at vi skal basere hovedparten af vor seniorpolitik på støttet beskæfti-

gelse. Det her er en skånejobdiskussion, og det er i den forbindelse, jeg anbefaler, at der knyttes en forbindelse til det, der foregår på det sociale område. Forslaget her er efterlyst af de mennesker, der i det daglige har arbejdet med skånejob, forstået som 50/50-ordninger, for at kunne få flere med, fordi de så vil kunne sige: Du får ved at gå denne vej lige så gode muligheder for at få noget efterlønsnignende, som alle de andre har. Det var det ene, jeg gerne ville sige.

Det andet er mere et spørgsmål: Mener hr. Helge Sander helt ærligt – jeg forstod det næsten sådan – at der skal gives delefterløn allerede fra det 50. år? Sådan forstod jeg det næsten, og det tror jeg vi skal have et dementi af med det samme.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg nævnte de 50-årige og de 60-årige i sammenhæng, fordi jeg efterlyste et forslag, der havde et så højt ambitionsniveau, at alle kunne være med, og knyttede det til nogle af de ordninger, vi har i dag.

Jeg er selvfølgelig fuldt opmærksom på de annoncerede trepartsdrøftelser og har store forventninger til dem, fordi jeg føler, der er et stort behov for dem. Men jeg synes netop, at jeg forsøgte i både mit sidste indlæg og i mit første svar at se tingene i en lidt større sammenhæng. Det mener vi der er behov for, og vi mener, at her er der et hjørne, som godt kunne vente, til vi fik den store løsning på et senere tidspunkt, hvis det er det, regeringen er ved at forberede.

Derfor vil jeg fastholde, at forslaget her vil medføre, at endnu flere får mulighed for at komme på overførselsindkomst, og derfor synes vi heller ikke, det er noget godt forslag. Men vi ser frem til nye initiativer, og jeg kan forstå på Arbejdsmarkedsudvalgets formand, at de kommer senere på året.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Det er nu ikke i den egenskab, jeg udtaler mig her, det er som ordfører for Socialdemokratiet. Men jeg vil godt sige til hr. Helge Sander, at jeg forstår det simpelt hen ikke, når man påstår, at det er en ny overførselsindkomst, når tilfældet er, at vi kan udskyde det tidspunkt, hvor folk kan komme på overførselsindkomst, fra 50 år til 60 år, fordi vi giver dem en mulighed for at gå ind i et aktivt, delvis støttet arbejdsliv. Det er da trods alt bedre end at lade dem gå på passiv overførselsindkomst fra 50 til 60 år.

Forslaget skal medvirke til, at nogle flere får tillid til, at et skånejob er det rigtige for dem frem for passiv forsørgelse. Guleroden, hvis man kan kalde den sådan, er, at man får sin efterløn eller en efterlønslignende ydelse. Alternativet er, at vi ikke vil kunne få det tryk på skånejob med støtte, vi har brug for, og at vi i stedet skal se den yderste del af arbejdsmarkedet – de 50-60-årige – blive henvist til den passive overførselsindkomst, de nu engang kan få adgang til. Det kan i nogle tilfælde være dagpenge, hvis rådighedsreglerne stadig kan gøres gældende, det kunne for andre være kontanthjælp og for nogle vil det være en træls venten på at få den førtidspension, man måske ikke kan få alligevel.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

For de 2.200 personer er det et udmærket forslag, men min hovedpointe var faktisk, at et meget, meget stort antal personer har ordninger, der er baseret på arbejdsmarkedsaftaler. Hvad med disse ordninger? Tror hr. Jan Petersen, at flere vil satse på dem, når der nu bliver den forskelsbehandling, lovforslaget her lægger op til? Jeg tror det ikke.

Så bliver jeg også nødt til at sige, at uanset hvordan man vender og drejer det, betyder forslaget, at man øger antallet af dem, der kommer på overførselsindkomster. Nu er det ikke efterløn, nu er det en efterlønslignende ordning på 82 pct., og der er i hvert fald 2.200, der får mulighed for det med forslaget her, hvis vi tager de aktuelle tal.

Bendt Bendtsen (KF):

Lov om seniorydelse omfatter en ny ordning for passive indkomstoverførsler, og det er også en ordning, som gør op med princippet om, at personer, som er ansat i støttede ordninger, ikke kan optjene dagpengen og dermed ret til efterløn. Nu kalder man bare ydelsen noget andet, og tager man dette skridt og indfører en seniorydelse, bliver næste skridt på vejen, at der indføres en form for dagpengeret, når man mister et 50/50-job.

I dag ved vi, at det er bistandshjælp, der er det sociale sikkerhedsnet, men vil det ikke blive sådan i fremtiden, at der skal være dagpengeret inden for dette område? Det er et spørgsmål, jeg godt kunne tænke mig at få besvaret. Risikerer forslaget ikke at få en afsmittende virkning på de såkaldte tredjedelsskånejob?

Jeg har selvfølgelig hørt debatten mellem Venstres ordfører og hr. Jan Petersen, men vi må også konkretisere tingene: Hvad med de aftalebaserede skånejob, der i dag ikke giver ret til efterløn? Skal de konverteres til 50/50 job, og hvad koster det?

Jeg synes nok, at selve debatten om de aftalebaserede skånejob fortjener lidt mere gennemarbejdning, inden vi tager hul på det her, og som følge heraf mener jeg altså ikke, at økonomien i forslaget er nem at overse, netop på grund af påvirkningen af de aftalebaserede skånejob nu og i fremtiden.

Det er ikke, fordi vi ikke har sympati for tanken. Selvfølgelig er det ikke skidt det hele, for i dag vil en 55-årig formentlig hellere vælge førtidspension frem for et skånejob, når reglerne er, som de er. Men udformningen af lovforslaget rummer alt for mange ukendte faktorer.

Vi står med et problem, der skal findes en løsning på; men når det er sagt, er fakta rent umiddelbart, at vi etablerer en ordning for flere indkomstoverførsler. Vi flytter en gruppe, som allerede har mistet dagpenge- og efterlønsretten, over i forsikringssystemet ved at indføre en form for efterløn, som kaldes seniorydelse. Frygter ministeren ikke, at det bliver ulige sværere at etablere skånejob ved aftaler, når man i stedet kan etablere 50/50-ordninger som en mere givtig tilbagetrækningsordning?

Som sagt kan vi godt se, at der er en problemstilling at arbejde med. Men lovforslaget er simpelt hen ikke godt nok, og med de bemærkninger har jeg tilkendegivet, at vi ikke kan støtte lovforslaget i dets nuværende udformning.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg beklager, men for at kunne forstå, hvad det er, der ligger til grund for modstanden, er jeg nødt til at interessere mig lidt for, om vi er enige om, hvad det er for ordninger, vi taler om.

Jeg mener ikke, det kan konstateres, at der er frit valg mellem at få førtidspension eller ej i det danske samfund. Jeg mener faktisk, det er ret vanskeligt at få førtidspension, og det skal det egentlig også være, i og med at det er en varig forsørgelse. Derfor er situationen for dem, vi taler om her, at alternativet ikke er førtidspension. Forudsætningen for at komme ind i systemet er, at man er omfattet af en 50/50-ordning, og forudsætningen for en 50/50-ordning er, at man ikke kan få førtidspension. Sådan er den sociale lovgivning indrettet.

Den tredjedelsordning, hr. Bendt Bendtsen omtaler, forudsætter en bevilget førtidspension, og det skal der selvfølgelig også arbejdes med, så førtidspensionister kan få lov at være sammen med andre på en arbejdsplads. Men her taler vi kun om en gruppe, der ikke har adgangsbillet til førtidspensionen.

Om det er en udvidelse eller indsnævring af overførselsindkomstbegrebet, er åbenbart det, vi skal have dispuitten om. Men der er nogle, der påstår, at vi bare flytter rundt på statistikkerne, og til det må jeg sige, at det samme gør de parti-ers ordførere, vi nylig har hørt, som mener, at forslaget vil øge antallet af folk på overførselsindkomst. Det alternative forsørgelsesgrundlag for de mennesker, det drejer sig om, er en af de andre ydelser, de i forvejen har adgang til, hvis de ikke er til rådighed for arbejdsmarkedet.

Aage Frandsen (SF):

SF kan støtte tankegangen i lovforslaget, fordi vi mener, det prøver på at rette op på et aktuelt, uheldigt forhold, nemlig at de mennesker, der kommer ind i en 50/50-ordning, bliver ringere stillet, hvis de vil gå på efterløn som 60-årige. Derfor støtter vi tankegangen i forslaget.

Men jeg vil godt rejse to problemer i den forbindelse. Spørgsmålet er, om man ikke bør kigge nærmere på forslaget for at gøre det endnu bedre. Forslaget dækker jo kun personer, der på overgangstidspunktet er i en 50/50-ordning, og dermed bliver de mennesker, der har været i en 50/50-ordning, men nu er i ordinær beskæftigelse eller arbejdsløse, ikke omfattet af senior-ydelsesordningen.

Selvfølgelig er det ikke det normale, men hvis der er en person, der gerne vil overgå fra en 50/50-ordning til ordinær beskæftigelse, kan vedkommende jo ikke gå ind i denne ordning. Derfor er mit spørgsmål i den forbindelse, om det ikke kunne være rimeligt at se på bestemmelsen om, at ordningen kun skal omfatte de personer, der aktuelt er i en 50/50-ordning. Det betyder jo ikke, at man skal gøre det helt fleksibelt og helt åbent i alle henseender, men spørgsmålet er, om der ikke er en gruppe, man kunne sikre lidt bedre – forstået på den måde, at de i højere grad ville komme i ordinær beskæftigelse, hvis det overhovedet er muligt, efter at have været i en 50/50-ordning.

Det næste er, at forslaget kun omfatter personer, som har haft mindst 20 års tilknytning til det ordinære arbejdsmarked inden det fyldte 50. år. Her er spørgsmålet: Er der ikke nogle 60-åri-

ge, som vil have svært ved at opfylde de betingelser, og kan der ikke blive tale om, at nogle personer lidt uheldigt er kommet i den situation? Det kan dreje sig om mennesker, som har været langtidssyge, der kan også være tale om folk, der er kommet sent ind på arbejdsmarkedet, og om hjemmegående kvinder, som har en længere uddannelse bag sig. På samme måde kan det måske også være et problem for nogle selvstændige, som ikke er kommet ind i en a-kasse i tide, at opfylde betingelserne.

Det er nogle spørgsmål, vi godt vil rejse i forbindelse med udvalgsarbejdet for at få belyst nærmere. Når man laver denne ordning, som vi helt klart synes er et gode og en forbedring – ikke bare for at få folk over på ydelsen, men for at sikre, at folk gerne vil gå ind i en 50/50-ordning – bør man samtidig sikre, at der ikke er nogen, som egentlig kunne tilgodeses med ordningen, der bliver ladt ude.

Med de bemærkninger kan jeg anbefale lovforslaget, men altså med de forbehold i forhold til udvalgsarbejdet.

Vibeke Peschardt (RV):

Det, der for Det Radikale Venstre har været helt afgørende for at sige ja til det her lovforslag, har været meningen med det. Meningen med det er nemlig at motivere personer på skånejob – altså folk i 50/50-ordningen – til den løsning frem for at blive på dagpenge eller noget andet.

Vi synes, det er vigtigt, at man får et fleksibelt arbejdsmarked. Man kan se af lovforslagets bemærkninger, at dér, hvor det især lykkes at gøre det fleksibelt – altså at gennemføre skånejob og den slags – er på det offentlige arbejdsmarked, og det vil vi godt beklage. Men når så folk tog de skånejob, så har vi også syntes, at det var rimeligt, at de, når de blev 60 år og i øvrigt opfyldte betingelserne, skulle have mulighed for ikke at få fulde dagpenge, men 82 pct. af dagpengene – det er den efterløn, de kan få.

Jeg har ikke flere bemærkninger til lovforslaget, men jeg vil godt gøre hr. Bendt Bendtsen opmærksom på, at jeg også synes, at man fra konservativ side kunne interessere sig for det fleksible arbejdsmarked og for, hvad folk i øvrigt skulle stille op, hvis de ikke havde de her ydelser.

Tom Behnke (FP):

Jeg har med interesse siddet og lyttet til både Venstres og De Konservatives ordførertaler, og jeg var egentlig lidt overrasket over, så negative man var over for forslaget her.

Der skal selvfølgelig ikke være nogen tvivl om, at Fremskridtspartiet er imod hele efterlønsordningen. Altså hele efterlønsordningen synes vi er forkert, den er forkert skruet sammen, incitamentet vender forkert osv.

Der er naturligvis en stor del af dem, som er gået over på efterløn, som har gjort det med rette, men der er jo også en stor del af dem, der er gået på efterløn, som faktisk er friske og rørige, og som sagtens kunne blive på arbejdsmarkedet, hvis de ellers ville. Derfor er efterlønsordningen en dårlig ordning, hvor man faktisk giver et forkert incitament – et incitament til, at de, der godt kan blive på arbejdsmarkedet, ikke gør det.

Når det så er sagt, vil jeg også godt sige, at Fremskridtspartiet til gengæld er for – vi er stærke tilhængere af, at man letter adgangen til førtidspension, at det bliver nemmere at komme over på førtidspensionen forstået på den måde, at jo højere alder, jo lettere adgang til at få førtidspension netop på grund af hele elementet omkring nedslidning: Hvis man har været længe på arbejdsmarkedet og har haft tungt, hårdt og slidsomt arbejde, kan man være nedslidt, og dér skal der være mulighed for, at man så kan få lov til at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Så i Fremskridtspartiet synes vi, at det ville være bedre, hvis man indrettede førtidspensionsordningen på en sådan måde, at jo højere man kom op i alderen, des lettere var det at overgå til førtidspensionering.

Vi er i Fremskridtspartiet også store tilhængere af skånejob. Vi er tilhængere af 50/50-stillingerne, hvor det offentlige går ind og hjælper med at finansiere stillingerne. Vi synes, det er en utrolig god løsning på hjælp til de mennesker, som ikke er i stand til af den ene eller den anden årsag at yde en 100 procents indsats – og dermed ikke er i stand til at få et egentligt arbejde – at man på den her måde går ind og hjælper dem til, at de alligevel kan få lov til at være på arbejdsmarkedet på gældende lov og betingelser. Det synes vi er godt, og den ordning har vi længe støttet, og det ønsker vi at gøre fortsat.

Vi mener også i Fremskridtspartiet, at det er vigtigt, at vi i Folketinget gør noget mere for dem, der er syge eller handicappede eller nedslidte, som jeg omtalte før. Vi finder, det er rimeligt, at de grupper har en mulighed for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet, også før de fylder 67 år.

Så er der så den gruppe, vi taler om her, netop de, der har mulighed for at komme ind og få et

skånejob, og vi har hørt det før: Grunden til, at de kan få skånejob, er, at de ikke er så svage, at de kan få lov til at få førtidspension, og derfor har man så lavet denne her mellemordning, hvor de så kan få lov til at blive på arbejdsmarkedet, men med støtte fra det offentlige. Og dermed har de så heller ikke mulighed for at overgå til efterløn, og så ønsker ministeren og regeringen, at der skal være et eller andet til de her mennesker – når ikke de kan få lov at gå på efterløn, så skal de have en anden mulighed.

Vi synes i Fremskridtspartiet, at det er rigtigt set. Vi synes, at de, der er nedslidte, men som bliver ved med at være på arbejdsmarkedet i en 50/50-stilling og gør, hvad de kan for at hænge fast på arbejdsmarkedet så længe som muligt, også skal have en mulighed for at trække sig tilbage, når de ikke kan mere – også før de bliver 67 år.

I dag er der så muligheden med førtidspension, men som vi har hørt det før, er det ganske svært at få lov til at komme på førtidspension. Så er der jo to muligheder: Enten kunne man lette adgangen til førtidspensionering, jo højere alder personen har, eller også kunne man indføre en seniorydelse, som ministeren her foreslår. Og så er det spørgsmålet: Hvad skal man vælge?

Ministeren har valgt, at der skal være en seniorydelsesordning, så man ligestiller de, der er i 50/50-stillinger, med andre lønmodtagere – altså muligheden for at gå på efterløn, og for de her mennesker kalder man det så bare for en seniorydelse. Og dér må jeg sige, at i Fremskridtspartiet havde vi været større tilhængere af, at vi havde lempet betingelserne for at komme på førtidspension, jo højere alder personen har. Det ville have været en bedre ordning. Det ville have været en ordning, som ikke havde rykket på de præmisser, vi kender på hele arbejdsmarkedet, og dermed ville det være mere fornuftigt og mere forståeligt, men det spørgsmål er jo egentlig ikke til debat i dag.

Det, der er til debat, er ministerens forslag, for ministeren har jo sat sig fast på, at der skal være tale om en seniorydelse, og i den forbindelse skal jeg så sige, at vi i Fremskridtspartiet er positive over for ideen, da ministeren nu ikke kunne overtale til at gøre noget ved førtidspensionsbegrebet.

Frank Aaen (EL):

Da vores ordfører ikke kan være til stede, har jeg lovet at meddele, hvad vi i Enhedslisten mener om det, der ligger.

Vores opfattelse er, at hvis reglerne i arbejdsløshedsforsikringen var tilstrækkelig fleksible, så havde det slet ikke været nødvendigt med love af den her type.

Hvis alle former for støttet beskæftigelse gav mulighed for at optjene ret til dagpenge, og hvis rådighedsreglerne var indrettet således, at også borgere med nedsat erhvervsevne kunne stå til rådighed efter a-kasse-lovgivningen med de ressourcer, de har, så ville de borgere med 50/50-ordninger og tilsvarende være ligestillede med andre medlemmer af en a-kasse og kunne få efterløn.

I virkeligheden ønskede vi altså en ændring af a-kasse-lovgivningen, så den blev mere bred og mere fleksibel, så alle havde mulighed for at være der og også f.eks. kunne have støttet arbejde, og også, at det gav optjeningsret til dagpengesystemet.

Men det er jo ikke lige muligt, og derfor ser vi positivt på de tiltag, der gøres til at forbedre de nuværende forhold, og derfor kan Enhedslisten støtte det her lovforslag, som det ligger, fordi det giver mulighed for, at man kan komme på en efterlønsignende ydelse.

Vi er helt enige i det, SF var inde på om, at der kan være brug for, at flere grupper kan blive omfattet af det her, og så støtter vi selvfølgelig også det.

Og endelig forventer vi, at modtagere af seniorydelse får de samme goder som efterlønsmodtagere – f.eks. rabat i den kollektive trafik – ved, at den relevante lovgivning på de her områder ændres, så de også bliver omfattet.

Addi Andersen (CD):

Arbejdsministerens forslag imødekommer CD's ønsker. De mennesker, der er i job med løntilskud, og som ikke kan få førtidspension, er blevet kørt ud på et sidespor. Det har vi i CD gjort opmærksom på flere gange.

Det kan ikke være rimeligt, at efterlønsordningen, der netop var tiltænkt mennesker, der har svært ved at få et job, lige præcis udelukker dem, der måske har mest brug for efterløn. Lad os håbe, at dette forslag lægger låg på debatten og holder op med at gøre folk utrygge.

CD støtter lovforslaget, og vi mener, at det er en naturlig tilpasning af efterlønsordningen.

Poul Nødgaard (DF):

Det her forslag har vi i Dansk Folkeparti en vis sympati for, men der er altså lige et »men« ved det, og det er jo, at jeg husker med stor klarhed,

hvordan også den nuværende arbejdsminister i sin tid indførte den såkaldte overgangsydelse for de nedslidte 55-59-årige, og det var der mange, der var utrolig glade for. Det var folk, der havde utrolig svært ved at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Det var også en ordning, vi i det parti, jeg tidligere var i, støttede og gennemførte her i Folketinget.

Stor var min forbavselse derfor, da arbejdsministeren – ja, man kan vel sige, at hun fik det pålagt af nogle ministre, der måske var endnu mere indflydelsesrige end arbejdsministeren – meddelte, at den ordning skulle afskaffes.

Og det bringer mig sådan set hen til det, vi står og taler om nu her: Hvis man så siger ja til det her forslag – der kun omfatter ganske få personer, 2.000, det erkender jeg, og mange af dem er under 60 år, og man kan først få, når man er 60 år, og derudover skal man have været medlem af en arbejdsløshedskasse i 25 eller 20 år – stiller jeg mig selv det spørgsmål, om regeringen nu har fuldt styr over, at man ikke om et par år eller 3 sådan får en hasteidé i et nattemøde i et eller andet halvskummelt lokale og siger: Nu må vi afskaffe det her, for det koster et eller andet.

Det er den utryghed, som også andre har været inde på i deres ordførertaler, og vi har ikke brug for utryghed i det danske samfund. Hvis man indfører en ordning, skal man være nogenlunde sikker på, at den kan fortsætte i en pæn tidsperiode.

Der er ikke noget værre end den der siksak-kurs, uanset om der er tale om små eller store grupper af mennesker, så selv om vi har lidt sympati for forslaget, vil vi nok i Dansk Folkeparti lige afvente og se, hvad vi stemmer til det her forslag, når vi til sin tid skal trykke på knapperne. Det kommer specielt an på også, hvordan arbejdsministeren »opfører sig«, når nu vi får hende ind og forklare nogle af de ting her i Arbejdsmarkedsudvalget. Det er også muligt, ministeren siger noget om det, når hun nu kommer på talerstolen, men det må tiden vise.

Men umiddelbart vil vi afgøre vores endelige stillingtagen på et lidt senere tidspunkt.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det lyder, som om de fleste partier er velvilligt og positivt indstillet over for en seniorydelse, men selvfølgelig med de reservationer, der har været både fra hr. Tom Behnke, hr. Poul Nødgaard og også hr. Frank Aaen.

På den baggrund forekommer det at være aldeles ejendommeligt, at partierne Venstre og De Konservative så klart vender sig imod en ydelse, som kan bidrage til, at det her arbejdsmarked bliver lidt mere rummeligt, og at folk får en reel mulighed for at væmle imellem måske at blive arbejdsløse, gå på bistandshjælp eller på dagpenge og så få et skånejob, hvor arbejdsgiverne foretrækker at hente det offentlige tilskud hjem.

Jeg synes, at argumenterne fra Venstre og De Konservative ikke rigtig svarer til det, der i øvrigt er de to partiers – sådan som jeg har forstået det – overordnede budskaber om, at folk så længe som muligt skal have en reel chance og mulighed for at forsørge sig selv helt eller delvis.

Og jeg vil faktisk gerne bruge nogle kræfter på også i udvalgsarbejdet – i samråd, eller hvad der måske kan blive brug for undervejs her – at få fjernet nogle af de misforståelser, som klart foreligger ikke mindst for hr. Helge Sanders vedkommende, men for så vidt også for hr. Bendt Bendtsens.

Det er sådan, at retsstillingen vil være, at hvis man har et socialt kapital, og man laver en aftale om et skånejob – og det er så i øvrigt ikke noget, som vi politisk behøver at blande os i, det klarer parterne på arbejdsmarkedet selv, man bruger sine overenskomstrettigheder – vil de personer, der siger ja til et sådant job, og som jo er i forsikringsystemet, have ret til dagpenge, have ret til efterløn, og det har arbejdsmarkedets parter fuld frihed til.

Dér, hvor der så opstår et problem, som jeg gerne har villet løse, er, at man måske godt i enighed kan oprette et skånejob på en virksomhed, men hvis så virksomheden foretrækker at hente det offentlige tilskud hjem på 50 pct. af lønnen op til en vis størrelse, bliver det pludselig et støttet arbejde, og det betyder, at den pågældende medarbejder mister sine dagpenge- og sin adgang til efterløn; det synes vi er urimeligt; det synes vi er en barriere, for det vil jo betyde, at den enkelte lønmodtager i den valgsituation, hvor man får tilbudt et skånejob, vil sige nej tak, fordi man ikke vil miste sine forsikringsmæssige rettigheder.

Denne her ordning betyder altså, at flere – der eventuelt får tilbudt et skånejob – ikke siger nej tak og dermed bliver længere på arbejdsmarkedet, end de ellers ville. Og med det her ville jeg godt understrege, at vi i regeringen heller ikke ønsker, at der er flere, der skal over på passive

ydelse. Tværtimod er vi faktisk optaget af, at flest muligt er længst muligt selvforsørgende enten helt eller delvis.

Jeg vil godt sige til de partier, som nu har afvist det så kraftigt, som tilfældet faktisk var, at det var ret overraskende for mig. Udgangspunktet for dette forslag har været ønsket om et lidt mere rummeligt socialt arbejdsmarked, hvor virksomhederne skal påtage sig et socialt ansvar, og det er født i det såkaldte skånejobudvalg, hvor arbejdsmarkedets parter faktisk arbejdede positivt på, at der skulle etableres en sådan ydelse.

Så det er ukorrekt, når hr. Bendt Bendtsen sagde, at der er alt for meget usikkerhed omkring det her forslag, og at man ikke ved, hvad det er. Man ved helt klart, hvad det er. Det handler om, at den gruppe, der har en relativt lang og stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, skal inspireres til at sige ja til et skånejob, hvad enten det er aftalebaseret, eller det er støttebaseret, altså med en 50/50-ordning. Så jeg tror, der måske foreligger nogle hurtige læsninger af lovforslaget, så man måske ikke helt har fået fat i den pointe.

Jeg håber meget, at dette lovforslag også med de meget positive indstillinger, der har været, kan nå til vejs ende så hurtigt som muligt. Det er en barriere, vi kan flytte for netop at åbne op for et mere fleksibelt arbejdsmarked.

Hr. Aage Frandsen pegede på to problemer. Til det ene vil jeg sige, at i den situation, hvor man går over i ordinær beskæftigelse fra et skånejob – hvis jeg forstod det rigtigt – så går man jo ind i sit forsikringsforhold igen, hvis man vel at mærke har fortsat sit medlemskab af arbejdsløsheds-kassen. Men der er jo selvfølgelig god lejlighed til under udvalgsarbejdet at få beskrevet, hvordan gangen er, hvis man er i en støttet 50/50-ordning og får tilbudt en ordinær beskæftigelse, hvordan ens retsstilling er, og hvordan ens mulighed for seniorydelse kontra efterløn er. Det afhænger jo af arbejdspladstil-knytningen som sådan, men det tror jeg faktisk ikke er et problem, som – sådan som jeg forstod og lyttede mig frem til det – vi ikke skulle kunne blive enige med hinanden om.

Det andet problem var, om det nu var for stærke krav, vi lægger op til her. Vi siger jo, at der skal være et 20-årigt medlemskab af en arbejdsløsheds-kasse og 20 års tilknytning til arbejdsmarkedet inden for en 25-årig periode. Det er klart, at det er et signal om, at der skal have været en vis stabil tilknytning til arbejds-

markedet. Det kan da godt være – jeg tror det nu ikke – at det er meget, og det er da muligt, at der er nogle grupper, enten fordi de er kommet meget sent ind på arbejdsmarkedet eller har været ude af arbejdsmarkedet og meldt sig ud af deres arbejdsløshedskasse i nogle år, der kan have svært ved at leve op til et 20-års-krav. Vi taler om et arbejdslivsforløb fra man er omkring 20-25 år, og så til man er 60 år, og her er der tale om, at man i 20 år skal have været aktiv på arbejdsmarkedet. Så det er vel trods alt begrænset, hvor mange der falder uden for det.

Til hr. Tom Behnke vil jeg selvfølgelig godt takke for tilsagnet om at støtte forslaget og sige, at jeg erkender Fremskridtspartiets holdning om, at man kunne have ordnet det i førtidspensionssystemet, men jeg tror faktisk ikke, det er den rigtige vej at gå. Nu er det jo socialministerens lovgivning, og min personlige opfattelse er, at det spiller en kolossal rolle for de allerallerfleste på arbejdsmarkedet, at de har en arbejdsmarkedsforankring. Det oplever de allerfleste ved, at man er medlem af en arbejdsløshedskasse og/eller man er medlem af sin faglige organisation, som det jo så er frivilligt at være medlem af. Jeg tror, det for mange spiller en rolle psykologisk, at det er ordninger, der er forankret i arbejdsmarkedssystemet, frem for at de nu skal over i det sociale system.

Jeg kan ikke forstå, at så mange frygter at komme over i det sociale system, men går man ud på arbejdspladserne, så er det næsten for mange det, der er værre end det værste. Så det er mit ræsonnement for, og det har været regeringens ræsonnement for, at det skulle være en ordning, der var forankret i det arbejdsmarkedspolitiske system.

Til sidst vil jeg sige til hr. Poul Nødgaard, at jeg ikke synes, det er nogen helt god sammenligning – hvis hr. Poul Nødgaard har et minut til at høre, hvad jeg svarer – at drage mellem seniorydelse og overgangsydelse. Dette lægger op til en permanent lovgivning, der skal give sikkerhed og tryghed for, at man godt kan sige ja til et skånejob uden at være bange for, at man mister sin efterløn eller en efterlønslignende ordning efterfølgende.

Overgangsydelsen blev lavet, og det ved hr. Poul Nødgaard, for hr. Poul Nødgaard var med i forliget – i hvert fald i det første forlig – omkring de 55-59-årige, og det var en forsøgsordning. Det var også en forsøgsordning, da regeringen sagde, at den aldersgrænse skulle sættes ned til 50 år og der var en udløbsdato på

det. Så helt sammenlignelige er de to situationer ikke.

Derudover vil jeg godt tilkendegive en enighed om, at vi skal være varsomme med at etablere noget, som vi efterfølgende laver om på. Jeg tror, der skal være tryghed og sikkerhed og stabilitet i lovgivningen, specielt hvis det er noget, der giver folk forventninger om nogle ydelser og nogle muligheder. Så sammenligningen synes jeg ikke var rigtig, i hvert fald er dette lovforslag en permanent lovgivning, som jeg ikke agter at lave om på, for ellers havde jeg jo ikke fremsat det som forslag.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Når vi hører ministeren svare på talerne, så er det, som om vi hører, at Det Konservative Folkeparti ikke går ind for et rummeligt og fleksibelt arbejdsmarked. Det er jo ikke det, vi siger. Vi siger, at vi sætter spørgsmålstegn ved nogle af de elementer, der er i dette lovforslag. Vi siger, at lovforslaget gør op med principperne om, at støttet beskæftigelse ikke giver adgang til en dagpengelignende ydelse. Nu ved jeg ikke, om ministeren har tid at høre?

Men der blev jo også spurgt fra SF's side til den kollektive trafik og rabatordningen, som blev indført ved satspuljen. Hvorfor skal den egentlig ikke gælde denne gruppe? Det er da et reelt element, man kommer med fra SF's side.

Jeg fik heller ikke svar på, om der skulle være en dagpengeret. Så skulle man måske kalde den seniorydelsesret imellem to 50/50-job? De ting må da hænge sammen. Hvis man gør det ene, må man også gøre det andet.

Når vi siger, at dette lovforslag får nogle økonomiske konsekvenser, så er det, fordi vi mener, det egentlig er en indgriben i de aftalebaserede skånejob. Jeg synes også, det er en reel kritik og et reelt spørgsmål, vi stiller, om erhvervslivet fortsat vil benytte de aftalebaserede ordninger eller man vil gå ind og hente offentlige tilskud. Så er det, vi siger fra De Konservative, at vi tror, man går ind og henter det offentlige tilskud i stedet for at aftale sig frem til det. Det er det, vi sætter spørgsmålstegn ved. Vi satte ikke spørgsmålstegn ved, at der var et problem, der skulle løses.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Hr. Bendt Bendtsens meget præcise indlæg gør det let for mig, for jeg har med interesse hørt

arbejdsministerens lange udredning og hørte også godt, hvad arbejdsministeren sagde.

Men jeg vil gerne helt i tråd med hr. Bendt Bendtsens indlæg spørge arbejdsministeren, om ministeren tror, at dette forslag, vi behandler her i eftermiddag, animerer til, at der bliver oprettet flere aftalebaserede skånejob. Det er et utroligt væsentligt spørgsmål, og hvis vi allerede kan få et klart svar i dag, så har vi jo allerede taget fat på det udvalgsarbejde, som forestår. Men det er centralt for os, for jeg er nemlig meget, meget tvivlende over for det forhold, som også hr. Bendt Bendtsen gjorde rede for, og derfor synes jeg, man overser de meget uheldige aspekter, som følger i kølvandet på dette forslag, som kan være udmærket for de 2.200, der er omfattet af det.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg kommer kun på talerstolen for at rette en misforståelse. Jeg drog faktisk ikke nogen sammenligning mellem den ordning, vi behandler i dag, og så overgangsydelsen. Kun på ét område drog jeg måske en vis sammenligning. Det var, at hvis denne ordning indføres, om det så er noget, de folk, der er på disse skånejob og 50/50-ordningen, kan regne med fortsætter.

I den forbindelse vil jeg lige sige til ministeren, at med hensyn til overgangsydelsen slap ministeren lidt let om ved at svare. Det ville jeg måske også selv have gjort, hvis man er presset, men situationen var den, at den lovgivning, som Socialdemokratiet gik ind for, kørte til udgangen af 1998, altså 1 år længere, og midt i vade-stedet, 1½-2 år før ordningen udløber som forsøgsordning, afskaffer man ordningen.

Jeg husker de samfundsøkonomiske konsekvenser. Hvis man læste i bemærkningerne, ved man, at alle på overgangsydelse eller de, der kunne være gået på overgangsydelse, nu faktisk skal have fulde dagpenge, for der er jo ikke noget arbejde til de mennesker. Det kostede tre-cifrede millionbeløb pr. år, fordi regeringen i en sen nattetime sammen med deres daværende venner i Det Konservative Folkeparti fandt ud af, at den ordning skulle afskaffes.

For det første var det en menneskelig katastrofe at gøre det, for det andet var det en samfundsøkonomisk katastrofe.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det sidste om den menneskelige katastrofe er faktisk noget vrøvl, det vil jeg godt sige. Det vil-

le jo være en katastrofe, hvis man mistede sit forsørgelsesgrundlag og man mistede sine dagpengeretigheder.

De mennesker, og det er jo for så vidt ikke ret mange, der ikke nåede at få overgangsydelsen – der jo er en meget passiv ydelse, som jo ikke helt falder i tråd med det, som Dansk Folkeparti normalt taler om, nemlig at det skal være aktivt forpligtende tilbud – var alle over 50 år. De har i dag deres fulde og ubetingede dagpengetilbud i 10 år helt frem til, de er 60 år, og så har de ret til efterløn. På den baggrund synes jeg faktisk ikke, man kan tillade sig at sige, at det er en katastrofe.

Man har som 52-årig, 55-årig, 57-årig mere til rådighed som dagpengemodtager, end man har som overgangsydelsesmodtager, nemlig sine maksimale dagpenge. Det er 35.000-40.000 kr. mere end det, man har på overgangsydelse. Derfor er min bemærkning måske lidt flabet. Det er i hvert fald ikke rigtigt. Men nu er det ikke en debat om overgangsydelsen, som var en forsøgsordning.

Jeg står gerne ved, at forsøgsordningen blev afbrudt før, end det blev aftalt. Nu var det ikke aftalt så lang tid med Fremskridtspartiet eller det daværende Fremskridtsparti, som hr. Poul Nødgaard var medlem af dengang. Og jeg vil også godt sige, at der faktisk blev stemt imod fra Dansk Folkepartis og fra Fremskridtspartiets side, da vi lavede overgangsydelsen om til at være en ydelse for de 50-55-årige. Jeg vil gerne erindre om, at Fremskridtspartiet stemte imod, at den skulle helt ned til 50 år, så den der omsorg forekommer mig at være lidt hul.

Så vil jeg godt sige til hr. Helge Sander og hr. Bendt Bendtsen, som nu får det til at lyde, som om man sådan set er for, men at man bare er bekymret for de aftalebaserede skånejob. Jeg tror faktisk, at dette hjørne og frem for alt denne psykologiske barriere for lønmodtageren vil forsvinde, den barriere, hvor man er frygtssom for, hvad der vil ske, hvis man bliver 60 år og er i et aftalebaseret skånejob og virksomheden lige pludselig siger, at den i øvrigt gerne vil have det der offentlige tilskud. Det er klart, at det vil være en selvstændig blokering ude på virksomhederne i de diskussioner, der handler om, at vi skal fremme aftalebaserede skånejob.

Så min vurdering er, at hver gang vi fjerner en sten på vejen, og det her er at fjerne en sten på vejen, baner vi vej for flere aftalebaserede skånejob. Og jeg vil sige, at jeg foretrækker så langt de aftalebaserede skånejob, fordi folk

bevarer deres fulde rettigheder i dagpengesystemet og dermed i efterlønsystemet, som Venstre og De Konservative i øvrigt vil have fjernet. Men lad det nu så ligge i denne debat.

Men et klart signal fra min side om, at jeg tror, at det her vil bane vej for flere aftalebaserede skånejob, og det foretrækker jeg så langt som førsteprioritet sammenlignet med 50/50-ordningerne, som så godt kan være et instrument, hvor man kan få flere virksomheder med.

Så er jeg i øvrigt enig med hr. Bendt Bendtsen, og jeg undskylder, at jeg ikke fik svaret; jeg tror nu, at det var hr. Frank Aaen, der stillede spørgsmålet om rabatordningen til den kollektive trafik. Det synes jeg vi skal kigge på. Det er jo en rabatordning, som vi har indgået med satspuljeforligspartierne på et tidspunkt, og det har så været i en situation, hvor det alene var efterlønsmodtagere, og jeg synes egentlig, at det er værd at kigge på, for selvfølgelig skal seniorydelsemodtagerne så langt hen ad vejen, som det overhovedet er politisk og økonomisk muligt, være stillet på samme måde som efterlønsmodtagerne.

Det er i hvert fald min indstilling. Og det gælder så i øvrigt også nogle regler i forhold til ATP og sådan noget. Men det synes jeg vi skal komme tilbage til under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg køber ikke uden videre den forklaring, ministeren gav vedrørende overgangsydelsen, for nu siger ministeren glad og frejdig, at de mennesker, der ikke kan få overgangsydelse, kan få understøttelse.

Jamen det var lige præcis det, jeg sagde i mit indlæg, at det kan de, og det er samfundsøkonomisk meget dyrere, men de menneskelige perspektiver er jo, at de, der bliver i a-kassesystemet, og som hellere vil over på overgangsydelse, nu skal løbe frem og tilbage i a-kassesystemet med kontrol og beskæftigelsestilbud og en hel masse andre ting. Sådan er det jo bare.

Hvis man derimod er på overgangsydelse, har man forladt arbejdsmarkedet, og så får man den overgangsydelse hver måned. Jeg synes, det er en hån mod dem, der havde forventet at komme ind i dette system indtil udgangen af 1998, og det fastholder jeg til evig tid.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Vi kan jo ikke fratage arbejdsministeren hendes vurdering af de aftalebaserede skånejob, men jeg vil nu tillade mig at sige ganske kort: Det var ikke nogen særlig logisk slutning, ministeren drog af sin gennemgang, når man ser på, hvordan og hvorledes finansieringen er, og hvilke fordele der knytter sig til de ordninger.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Vi fik ikke rigtig kastet lys over, om man ikke skal have indført en ret til dagpenge mellem to 50/50-job. Det har jeg spurgt om mere end én gang i dag, og jeg vil høre, om ministeren mener, at der skal være sådan en seniorydelsesret, når vi ikke kalder det dagpenge. For det, vi taler om, er jo, at man nu bryder med princippet, at støttet beskæftigelse giver ret til dagpengesystemet; vi kalder det blot noget andet.

Men hvad med den problemstilling, som SF rejste – eller var det Enhedslisten – omkring rabatordningerne? Det her giver jo altså mulighed for, at man lukker op for andre ordninger, som dermed egentlig også giver det resultat, som vi sagde. Det er lidt svært at regne ud, hvad dette betyder økonomisk.

Men mener ministeren helt konkret, det skal være en form for dagpengeret, seniorydelsesret, mellem to 50/50-job?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det fremgår jo klart af lovforslaget, som det ligger på bordet, at det ikke er det, der er tale om. Der er tale om, at folk, der bliver 60 år, og som har en lang, stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, i øvrigt så, fordi de sidste år i deres arbejdsliv får et job, som er delvis støttet beskæftigelse, skal have en seniorydelse.

Dette forslag forholder sig ikke til, hvad der sker, når man bliver arbejdsløs fra et 50/50-job. Efter det regelsæt, der er i dag, er kommunen jo forpligtet til at give de pågældende et arbejde. Så i princippet eksisterer der ikke en ledighedsperiode imellem to 50/50-job. Sådan er det jo, og det ved hr. Bendt Bendtsen også, for han kender lidt til den sociale lovgivning.

Men han ved formentlig også – det kan jeg se på ham – at det ikke er alle kommuner, der lever op til det ansvar, som kommunerne har, nemlig at etablere et job imellem to 50/50-job. Men jeg ved, at min kollega socialministeren faktisk er meget optaget af at sørge for, at kommunerne

lever op til deres lovgivningsmæssige forpligtelser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 156: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Opfyldelse af beskæftigelseskravet efter sygdom, barsel, børnepasningsorlov m.v.).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 30/1 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Socialdemokratiet ser med stor tilfredshed på, at arbejdsministeren har fremsat dette lovforslag.

Forslaget skal ses på baggrund af en erkendelse af, at nogle mennesker af forskellige samfundsacceptable og forståelige grunde ikke bør stilles over for de gængse beskæftigelseskrav inden for a-kasse-lovgivningen, fordi det vil bringe dem i klemme i forhold til det skærpede beskæftigelseskrav, som blev vedtaget i 1995 med virkning her fra nytår.

Beskæftigelseskravet har i al almindelighed vist sin positive indvirkning på inddragelsen af de mennesker, som op gennem 1980'erne bare var overladt til passivitet, men vi har også måttet konstatere, at der er opstået u hensigtsmæssigheder i kølvandet på ændringen.

Socialdemokratiet vil selvfølgelig støtte og medvirke til at rette op på disse u hensigtsmæssigheder i a-kasse-lovgivningen, og vi håber, at Folketinget vil det samme.

Helt konkret betyder forslaget, at treårsperioden kan forlænges med sammenlagt op til to år for personer, som enten har været syge eller uarbejdsdygtige i mindst fire uger, eller for personer, der efter lov om social bistand har passet en handicappet eller et alvorligt sygt barn, og som efterfølgende bliver ramt af beskæftigelseskravet.

Ligeledes får mennesker, der har passet en nærtstående, der har ønsket at dø i eget hjem, med forslaget mulighed for at forlænge dagpengeperioden, og den sidste gruppe mennesker, som med lovforslaget ikke bliver omfattet af treårsperiodens beskæftigelseskrav på 52 uger, er personer, som har været på uddannelses- eller børnepasningsorlov efter loven om orlov, ligesom personer, der har haft fravær på grund af barsel eller adoption, sikres mod kravet.

Socialdemokratiet er som sagt godt tilfreds med den positive måde, hvorpå arbejdsministeren har søgt at løse disse problemer med beskæftigelseskravet, uden at det piller ved de grundlæggende intentioner i regeringens aktive arbejdsmarkedspolitik.

I forhold til lovforslagets tekniske karakter vil Socialdemokratiet under udvalgsarbejdet undersøge, hvordan det ligger med lovens ikrafttrædelse i forhold til den nugældende regel på dette område. Her tænker jeg på, om der er personer, der fra nytår og frem til bekendtgørelsen i Lovtidende kan komme i klemme.

Socialdemokratiet mener, ifald lovforslaget kan vinde tilslutning fra et flertal her i Folketinget – og det går vi ud fra som givet – at det da vil stride imod intentionen i lovforslaget, hvis der er mennesker, som ryger ud af systemet i den mellemliggende periode. Altså med andre ord, vi må ikke komme i den situation, at der er personer, der ryger ud i den mellemliggende periode – det er det, vi ønsker undersøgt under udvalgsarbejdet – fordi de stilles over for det nugældende beskæftigelseskrav, som ikke mere er gældende, når vi har vedtaget denne lov.

Med disse bemærkninger skal jeg på Socialdemokratiets vegne tilkendegive, at vi naturligvis vil støtte et sådant udmærket forslag, som bevirker, at mennesker, som ellers ville være smidt ud af dagpengesystemet – og det nægter jeg at tro på at der er nogen der ønsker – ud fra